

Madagaskar

Euroopa Parlamendi 9. juuni 2011. aasta resolutsioon olukorra kohta Madagaskaril

Euroopa Parlament,

- võttes arvesse Cotonou lepingu artikleid 8 ja 9, mis käsitlevad vastavalt poliitilist dialoogi ja inimõiguste austamist;
- võttes arvesse oma varasemaid resolutsioone Madagaskari kohta, eelkõige 7. mai 2009. aasta resolutsiooni¹ ja 11. veebruari 2010. aasta resolutsiooni², ning AKV–ELi parlamentaarse ühisassamblee teabekogumissiooni, mille käigus külastati 10.–11. juulil 2010 Madagaskarit;
- võttes arvesse ELi kõrge esindaja Catherine Ashton 19. novembri 2010. aasta avaldust;
- võttes arvesse 30. märtsi 2009. aasta Svaasimaa kommünikeed ning 31. märtsi 2011. aasta Livingstone'i otsust, mille lõikes 6 sätestatakse, et Madagaskari lahendus peab olema demokraatlik, konsensuslik, kaasav ja läbipaistev;
- võttes arvesse 8. ja 9. augusti 2009. aasta Maputo lepinguid ja 6. novembri 2009. aasta Addis Abeba lisaakti, millele kirjutasi alla Madagaskari poliitiliste jõudude neli liidrit, sest neil lepinguil on põhiseaduslik väärtus, milles leppisid selgesõnaliselt kokku huvirühmad ja mida tunnustab rahvusvaheline üldsus;
- võttes arvesse Madagaskari liikmesuse peatamist Lõuna-Aafrika Arenguühenduses ja Aafrika Liidus;
- võttes arvesse Aafrika Liidus 17. märtsil 2010. aastal otsustatud ning 31. jaanuaril 2011. aastal kinnitatud sanktsioone hr Rajoelina ning tema enam kui 100 liitlase vastu;
- võttes arvesse Lõuna-Aafrika Arenguühenduse vahendusrühma hiljuti esildatud tegevuskava;
- võttes arvesse Lõuna-Aafrika Arenguühenduse erakorralist tippkohtumist, mis toimus Madagaskaril 20. mail 2011;
- võttes arvesse kodukorra artikli 122 lõiget 5,
- A. arvestades, et pärast riigipööret on Madagaskaril jätkunud poliitiline ebastabiilsus, mistõttu riigis valitseb ebakindel sotsiaalmajanduslik, humanitaar- ja inimõiguste olukord;
- B. võttes arvesse Maputos ja Addis Abebas võetud kohustusi, mis käsitlevad võimu jagamist Madagaskari teiste poliitiliste liikumistega; arvestades, et need kokkulepped

¹ ELT C 212 E, 5.8.2010, lk 111.

² ELT C 341 E, 16.12.2010, lk 72.

hõlmavad ka väärtuste põhikirja, mis rajaneb aluspõhimõtete järgimisel ning üleminekuperioodil vägivalla vältimise, lepituse ja vastastikuse austuse edendamisel;

- C. arvestades, et praegune režiim ei järgi Cotonou lepingus ja rahvusvahelistes lepingutes sätestatud põhiseaduslikke, demokraatlikke ja põhiõigusi;
- D. arvestades, et tuleb alustada avatud ja sõltumatut uurimist 2009. aasta meeleavalduste käigus toimunud surmajuhtumite ja liiase jõu kasutamise küsimustes;
- E. arvestades, et võimul olev ebaseaduslik režiim on monopoliseerinud täidesaatva ja seadusandliku võimu, kohtusüsteemi ja ajakirjanduse;
- F. arvestades, et praegused, rahvusvaheliselt vahendatud läbirääkimised peavad jätkuma kaasavalt;
- G. arvestades, et 17. novembril 2010 korraldasid *de facto* ametivõimud ebaõiglase põhiseaduse referendumi, mida opositsioon oodatult boikoteeris ja rahvusvaheline üldsus üldiselt eiras ning mille alusel võeti vastu nn uus põhiseadus;
- H. arvestades, et 6. juulil 2009. aastal alustas Euroopa Liit Madagaskariga konsultatsiooniprotsessi vastavalt Cotonou lepingu artiklile 96, avades dialoogi, et leida sobiv lahendus riigi poliitilistele probleemidele;
- I. arvestades, et 7. juunil 2010 otsustas Euroopa Liit konsultatsioonid Madagaskari Vabariigiga lõpetada ning võttis Cotonou lepingu artikli 96 alusel vastu asjakohased meetmed – käesoleval juhul abi peatamise;
- J. arvestades, et eelmainitud avalikud rünnakud demokraatia vastu on samuti põhjustanud IMFi ja maailmapanga abi peatamise, AGOA (Aafrika kasvu ja võimaluste akt) soodustuste peatamise ja sihtsanksioonide kehtestamise Aafrika Liidu poolt;
- K. arvestades, et AKV–ELi parlamentaarse ühisassamblee kaaspresidendid nõudsid 17. mail 2011 neutraalse, konsensusliku ja kaasava üleminekuvalitsuse loomist, kelle eesmärk oleks algatada läbipaistev ja sõltumatu valimisprotsess, mille tulemusel toimuksid rahvusvahelise üldsuse järelevalve all demokraatlikud valimised kui esimene samm põhiseadusliku korra kestliku taastamise suunas;
- L. arvestades, et elanikkond peab tulema toime vähem kui ühe US dollariga päevas ning majapidamiste kasutada olevast sissetulekust ei piisa peamiste toiduainete, vee, hügieeniteenuste, tervishoiu ja hariduse jaoks; arvestades, et olukord on poliitilise kriisi algusest märkimisväärselt halvenenud põua ja riiki viimase kahe aastaga tabanud paljude loodusõnnetuste tagajärjel,
- 1. kinnitab oma sügavat hukkamõistu hr Rajoelina võimuhaaramisele ning illegaalse ja õigusvastase režiimi säilitamisele, ja on endiselt mures Madagaskari praeguse olukorra pärast;
- 2. mõistab hukka Madagaskari julgeolekujõudude poolt oma elanikkonna vastu toime pandud inimõiguste rikkumised ja kuritarvitused ning nõuab kõigi poliitiliste relvarühmituste laialisaatmist, kõigi kodanike kodanikuõiguste, poliitiliste, sotsiaalsete ja varaliste õiguste täielikku järgimist ning õigusriigi taastamist Madagaskaril; nõuab

kõikide poliitvangide viivitamatut vabastamist; nõuab pagulaste ja poliitiliste liidrite turvalist naasmist;

3. nõuab nimetatud tegude sõltumatut uurimist, mille eesmärk peaks olema inimõiguste rikkujad vastutusele võtta;
4. väljendab üha süvenevat muret rahvusparkidest ja kaitsealadelt pärit väärispuidu, mineraalide ja eluslooduse jätkuva ebaseadusliku riisumise ja ekspordi pärast ning asjaolu pärast, et valitseva anarhia tõttu on bioloogilise mitmekesisuse ühiskondlik haldamine aina suuremas ohus, ning toetab looduskaitsete rühmi ja kodanikuühiskonda nende jätkuvates jõupingutustes keskkonna vaesumise ja ühiskondliku kaose ennetamisel;
5. väljendab kahetsust Gaborone läbirääkimiste luhtumise pärast ning nõuab praegusest tupikseisust rahuldavat väljumisstrateegiat, et luua tõeliselt neutraalne, konsensuslik ja kaasav üleminekuvalitsus; võtab teadmiseks Lõuna-Aafrika Arenguühenduse erakorraliseks tippkohtumiseks koostatud aruandes esitatud märkused ja soovitusel; nõuab tungivalt, et 11. juunil 2011. aastal toimuval järgmisel Lõuna-Aafrika Arenguühenduse tippkohtumisel lõpetataks poliitiline tupikseis ning püütaks kaitsta Madagaskari rahva huve; nõuab tungivalt, et kõik sõlmitud kokkulepetes osalejad täidaksid võetud kohustusi;
6. toonitab kiireloomulist vajadust põhiseadusliku korra taastamise järele, mis on institutsioonide normaalse olukorra taastamise eeltingimus, ja nõuab tungivalt, et jõutaks kiiresti demokraatlikke standardeid järgivate vabade, avatud ja läbipaistvate valimisteni, mis toimuksid rahvusvahelise üldsuse järelevalve all;
7. toonitab, et usaldusväärsus – sealhulgas valimisprotsessi õiguspärasus – tähendab, et kõik poliitilised liikumised ja liidrid võivad kõnealustes valimistes vabalt ja tingimusteta osaleda ning neil on takistamatu juurdepääs meediakanalitele;
8. ei aktsepteeri põhiseadusevastaselt võimule saanute legitiimsust valimiste korraldamiseks;
9. tuletab meelde, et hr Rajoelina on teatanud oma otsusest tulevastel presidendivalimistel mitte kandideerida;
10. toonitab Madagaskari rahva vajadust ja valmidust valida ise oma tulevikku ja olla sõltumatu, ilma tingimusteta;
11. toonitab, et Aafrika Liit kinnitas oma 31. jaanuaril 2011 toimunud tippkohtumisel 17. märtsi 2010. aasta tippkohtumisel kokkulepitud individuaalseid ja valikulisi sanktsioone hr Rajoelina ning enam kui 100 isiku vastu, kes toetavad üleminekuvalitsust;
12. kutsub Euroopa Liitu ja ÜRO Julgeolekunõukogu üles jätkama režiimile sanktsioonide kehtestamist ja laiendamist kuni poliitilise kriisi lahendamiseni vastavalt eelnimetatud kaalutlustele ning eelkõige kohaldama Aafrika Liidu algatatud viisakeeldu kõigis oma liikmesriikides;
13. toonitab, et hr Rajoelina valitsust ei tunnusta EL ega ükski Madagaskari rahvusvahelise kontaktrühma liikmesriik;

14. toetab Lõuna-Aafrika Arenguühenduse praegusi jõupingutusi ning kutsub Aafrika Liitu, Lõuna-Aafrika Arenguühendust ja rahvusvahelist kontaktrühma üles üleminekuprotsessi edukalt lõpule viima;
15. toetab täielikult asjakohaseid meetmeid, mis EL võttis 7. juunil 2010 pärast Cotonou lepingu artikli 96 alusel toimunud nõuandemenetluse lõppemist;
16. palub rahvusvahelisel üldsusel ja Euroopa Liidul suurendada Madagaskari rahvale antavat humanitaarabi; tuletab meelde, et koostööprogrammide järkjärguline taastamine Madagaskariga sõltub demokraatia põhimõtete ja põhivabaduste täielikust järgimisest;
17. teeb presidendile ülesandeks edastada käesolev resolutsioon asepresidendile ning liidu välisasjade ja julgeolekupoliitika kõrgele esindajale, komisjonile, nõukogule, AKV–ELi nõukogule, ÜRO peasekretärile, Lõuna-Aafrika Arenguühendusele, president Joaquim Chissanole ja Aafrika Liidu Komisjonile.